

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus VII. Quando, & quomodo finiatur accusatio criminalis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

88 Sunt tamen quædam limitationes, quibus rectè etiam in causis criminalibus, ad defendendum Reum absentem admittitur Procurator. 1. si agitur ad pœnam pecuniariam, vel similem, ut dictum est. 2. si ad solam pœnam relegationis. Gloss. in c. *Veniens* h. t. V. *Criminali*. 3. esto agatur ad pœnam capitalem, si Reus detineatur in carcere; quia tunc per ipsius absentiam, iudicium, ac executio sententiæ eludi non potest, vel, si sit extra territorium Iudicis. Bartol. in L. *penul. §. ad crimen*. ff. de publ. iudic. 4. quando Reus principalis comparere non potest, vel impotentiâ facti (ut si accusetur tota Universitas) vel impotentiâ juris, ut si accusetur Monialis, quæ claustrum egredi prohibetur. Abbas in c. *Veniens* n. 14. 5. quando comparet Procurator Tertii, qui solum agit ad suum interesse. 6. quando Reus absens per Procuratorem solum allegat causas absentiae, vel opponit exceptiones declinatorias iudicii v. g. quod Iudex sit suspectus; vel dilatorias v. g. petendo falsum conductum &c. & similia (quæ ante litis contestationem proponi solent) impedimenta facti, & juris, non attingentia meritum causæ, seu ipsum crimen. Et ideo Reus, in Iudicio præsens, potest habere secum Procuratorem, qui pro eo sit in omnibus, quæ non tangunt ipsum crimen; ad hoc enim Reus personaliter respondere debet.

89 Neque dictio obstat L. 33. §. 1. ff. de Procurat. ubi dicitur: *utile esse, absentes à quibuscunque defendi, & in capitalibus defensionem dari*. L. 3. C. de Accusat. *Reos capitalium criminum absentes, per Procuratorem defendi, leges publicorum iudiciorum permittere*. Nam ad L. 33. §. 1. id omnino fieri posse in his, quæ non sunt ad meritum ipsius causæ; hæc enim cit. L. 33. excepta sunt, & illa concessa: aliàs enim falsum esset, *in criminalibus frustra intervenire Procuratorem*. ad lib. 3. §. 1. idem nimirum, qui defendat excusando absentiam juxta limitationes in n. præcedenti positas.

90 Not. præterea, quando dicitur in l. 41. ff. de Reg. jur. *Actori non licere, quod non permittitur Reo, sed pari jure gaudere debere*: (ex quo aliqui inferunt: ergo cum hodie accusanti liceat agere per Procuratorem, licebit accusato) prædictam regulam procedere de casu, in quo par est utriusque ratio; certum autem est, quod non in omnibus sit actoris, & Rei par ratio in crimina-

libus. Nam olim actor cogebatur inscribere; non Reus; 2. in decisione causæ, actore non probante, Reus absolvitur; Actor pœnâ calumniæ plectitur; Reo absente sententia condemnatoria ad pœnam corporalem elusoria redditur &c. de quibus videri potest Gail. l. 1. observat. 22. n. 4.

Not. 2. quando L. 18. ff. de appellat. 91 admittitur, *Dominum posse provocare proferro, ad bestias condemnato*, esse casum particularem, ex quo iudicium non evadebat elusorium; servus enim vincitur tenebatur; & admisâ appellationis prosecutione, nihil ominis sententia, à qua fuit appellatum, à Iudicio appellationis comprobata, executioni mandari poterat: sic Barbof. in cit. c. *Veniens*. n. 7. quod ibidem Farinacius consil. 35. n. 6. extendit ad Patrem, & Maritum pro filio, & uxore.

Not. 3. si tamen Procurator admissus 92 fuit in casibus, quibus de jure non debet, parte nihil opponente, ex hoc capite processum, cum eo factum, non esse nullum, sic Barbof. cit. cum Gomez, Perez, Claro, Menochio, & aliis ibidem relatis. n. 4. quia, ubi pars nihil opponit, præsumitur juri suo cedere, in ejus favorem condito.

ARTICULUS VII.

Quando, & quomodo finiaturs accusatio criminalis?

Resp. 1. cum omnis accusatio criminalis 93 lapsum 20. annorum à die commissi criminis regulariter tollatur, juxta L. *querelam*. 12. C. ad Legem Corneliam, de falsis; eam tolli tanti temporis præscriptione, quando crimen ex iis est, quod patratum transit, ac non perseverat, cujus rationem reddit Zoësius L. 48. ff. tit. 2. de accusat. n. 29. quia, qui tanto tempore à crimine abstinuit, videtur potius impetu, ignorantia, & infirmitate, coeterisque similibus crimen minuentibus, peccasse, quam dolo & peccandi consuetudine. Nam anteriora, per ea, quæ sequuntur, plurimum declarantur. Dixi, *regulariter*: non ideo, quasi quadam sint crimina, quorum accusatio semper duret; sed quorum accusatio etiam minori tempore præscribatur. Nam injuriarum actio quinquennio finitur per L. 5. C. de Injur. Dixi, *quod patratum perseverat*. Si enim delictum est successivum, & permanens (qualiter eveniret, si quis

quis in matrimonio nullo, vel apostasia à vera fide, peristeret) præscriptioni, contra talis criminis accusationem, locus non esset. Ita Zoësius cit. n. 28.

94 Ex hoc coll. i. quando L. 13. ad S. C. Silan. dicitur, *parricidium semper accusari posse*, intelligi, nimirum etiam elapso quinquennio, de quo eadem lex antecederet locuta est; vel intra vicennium, juxta cit. L. 12. Ea verò quæ dicuntur L. *qui falsum*. 19. ad legem Cornel. de falsis (ubi habetur, *accusationem suppositi partus nulla temporis præscriptione depelli*) sunt intelligenda pro casu particulari partus verè suppositi, quod cognitum removeret etiam ab hæreditate; sic enim suppositio in effectu tractum temporis habet successivum, & permanentem.

95 R. 2. Per mortem accusatoris ante latam sententiam condemnatoriam, extingui accusationem criminalem, ex l. *libellorum*. 3. ff. de accusat. ibi: *si accusator decesserit, nomen Rei aboletur, postulante Reo*. Notandum tamen per hoc non impediri Judicem, quò minus ex officio accusationem prosequatur, & ad finem perducat. L. *penult.* ff. de publ. Judic. ibi: *Accusatore defuncto, res ab alio, judicante Præside Provincia, peragi potest*.

96 R. 3. morte accusati extingui accusationem criminalem, & poenam ejus, ex L. *defuncto*. 6. ff. de publ. Judic. ibi: *defuncto eo, qui Reus fuit criminis, & pena extincta est*, L. 3. C. Si Reus, vel accusator, ibi: *frustra ob poenam desertæ accusationis conveniris, cum morte ejus (nimirum accusati) crimen cum pena sit extinctum*: sic enim deficitis, in quem tendit accusatio ad poenam publicam. Ex quo sequitur nec poenam (intellige corporalem) ab hæredibus defuncti exigì posse; quod verum est, etiam in casu, quo criminaliter agitur, ad confiscationem bonorum, vel pecuniariam fisco applicandam, licet lis contestata fuerit. per L. *Ex Judicior.* 20. ff. de accusat. ibi: *Ex Judiciorum publicorum admissis, non aliàs, transcunt adversus hæredes poena bonorum ademptionis, quam si lis contestata, & condemnatio fuerit secuta: excepto repetundarum, & majestatis judicio, quæ etiam mortuis Reis, cum quibus nihil actum est, adhuc exerceri placuit, ut bona eorum fisco adjudicentur, adeo, ut ex bonis suis, quod ex his causis crimen contraxit, nihil alienare, aut manumittere possit. In cæteris verò delictis poena incipere, ita demum ab hærede potest, si*
Tom. V.

vivo Reo accusatio mota est, licet non fuerit condemnatio secuta. Ita L. ex Judiciorum: modò tamen lis fuerit contestata; quia tunc principalis actio non tam ex delicto, quàm ex quasi contractu (qui videtur in litis contestatione intervenire) nascitur.

ARTICULUS VIII.

De Inquisitionibus.

Inquisitio in genere est investigatio alicujus criminis, vel criminosis, legitime facta, à Judice competente; seu, ut loquitur Farinacius tom. 1. praxis criminal. de inquisit. q. 1. n. 2. est informatio delicti, Judicis officio, vel autoritate facta. Nam *inquirere*, est informationem capere. Ex hoc colliges, quòd inquisitio formaliter consistat in primo actu, quo Judex contra Reum procedit; nimirum, cum assumit informationem de delicto; non autem in informationis acceptæ transmissione ad Reum, & subsequentibus actibus; quibus positus;

Quæres 1. Quotuplex sit inquisitio. 98
R. etsi alii cum Sanchez l. 6. consil. moral. c. 3. D. 16. dicant, esse duplicem, *generalem, & specialem*: alios tamen docere esse triplicem. Primam dicunt *simpliciter generalem*, seu *generalissimam*, cum neque personam, nec delicto expresso investigatur, an non in tali loco, vel communitate, sint facinorosi? & hæc fit ex mero Judicis officio, nullo accusante, vel denuntiante. c. *Grave*. de præbendis. c. *sicut olim* 25. h. t. & L. *congruit*. 13. ff. de offic. Præs. Alteram *generalem* (quam etiam vocant *mixtam*) cum constat de delicto, sed investigatur ejus author; quo casu est generalis de persona, sed specialis de delicto; vel constat de auctore, seu homine facinoroso, sed investigantur ejus delicta, ubi respectu delicti est generalis, respectu personæ specialis. Tertiam *simpliciter specialem*, quando de certo, & determinato delicto, contra certam, & determinatam personam investigatio instituitur; & de hac in præsentì potissimum agemus. Primam tamen, & secundam, auctores primæ sententiæ comprehendunt uno nomine *Inquisitionis generalis*.

Quæres 2. quot modis fiat inquisitio? 99
R. quòd tribus: Nam informatio criminis capi potest 1. ex mero officio Judicis, scilicet nullo accusante, denuntiante, vel querulante, adeoque motu proprio, propter obli-